

Hősök sirja.

Mors imperator gigantikus alakja ma a világ felett trónol.

A halál a bibliai özönviz óta nem volt akkora úr a földön, mint ma.

Ezer és ezer hős esik el a haza védelmében.

A fáradt hősök lelke elszáll, testöket a haza szent földje fogadja magába; az ad nekik örök pihenőhelyet.

Vannak, akik távol a szülőföldtől alusszák álmukat.

Magyar hősök lelke száll felénk e sirhantokból.

Aki a háboruban leli halálát az a nemzetért hozta meg a legnagyobb emberi áldozatot, az az áldozatával jogot nyert az utódok hálás kegyeletére: *az a nemzet halottja.*

Halottainknak béke időben emléket állítunk. A nemzet halottai jogot formáltak arra, hogy nekik dicső cselekedetükhöz méltó emléket állítsanak. A tömegsirokat éppen úgy, mint az egyes sírokat emlékekkel kell ellátni.

Béke időben az emlékmű egy-egy család vagy egy-egy társadalmi csoport kegyeletének volt tolmácsa. Ritka kivétel volt, hogy az egész nemzet állított emléket a nagy halott koporsója felett.

A háboru új arculatot adott a halálnak.

A békeidőben felállított és most felállítandó síremlékek között nagy különbségnek kell lennie. A katonasírnak, minden katonasírnak, a paraszti népfelkelőének éppen úgy, mint a főrangú vezérének *ki kell fejeznie a gondolatot, hogy aki benne alszik az az egész nemzet halottja.*

Az új temetők külső formájának változnia kell, a régi sablonnak el kell tűnnie. Az egyhangú piramid, obeliszk stb. formátlan vagy kevésbé formátlan síremlékek *iparszerű felállítását mellőzni kell.* A művészet geniusza alkossa meg a hősök sirja fölé helyezendő emlékeket.

Szimbolummal, forma érzékkel megalkotott műveket kell alkotni. *Sőt mi több, önálló forma nyelvet kell alkotni; a magyar hősök sirja fölé magyar stílusi emlékeket kell helyezni.*

És nemcsak idehaza, hanem a más országban pihenő katonasírokra is.

A szimbolumot a művész megtalálja, *Isten kardja a földből kinövő penge,* elfogadható szimbolum. A hadak istené-

nek fegyvere ősmítológiai jelentősége Priscos retor és Jordaner feljegyzései nyomán ismeretes. Viselője a föld ura volt. A hún mítosz lefordítva nem egyéb, mint a nemzeti egység, amely csodákat művel és minden ellenséggel szemben győzhetetlenné teszi az országot.

Logikusan beszélő hieroglifa mély jelentőséggel.

A kereszt is szimbolum lehet. Az alázatosság és a béke jeléből lett a dicsőség és a harc szimbolumává.

A kettő váriálható. Kellő izlés és érzékkel beállítható a nagyuri mauzóleumokba, éppen úgy, mint az egyszerű falusi kriptába, alkalmazható a katonai tömegsírokon. Technikai strukturáját téglából, betonból, vasból, bronzból, márványból, fából számos más anyagból válthatjuk ki. Költsége a művészi nézőpontokat szem előtt tartva, koránstern nagyobb a szokásos tucat emlékművek költségénél.

Ha pedig a magyar sírú is belevisz-
szük az emlékművekbe úgy az idegenben felállítandók erősen hirdetni fogják a dicső magyar nemzet létét, idehaza pedig az a nemzeti öntudat, mely a háboru során bennünk fokozottan felébredt temetőinkben is érvényesülni fog és a temetők pedig nemcsak zárandokhelyek lesznek, hanem a magyar kegyeletnek poetikus találkozó helyei is.

L. V.

A F. M. K. E. háborus gyermekertjei.

Ma, amikor az egész országot áthatja annak a gondolata, hogy a háborúgyőzelmes befejezésének egyik főfeltétele, hogy az országnak megmunkáltassék a földje és bizsittassék mindannyiunk kenyere, C. r. a. u. s. István Nyírármegye főispán-kormánybiztosa, az egyesület elnökének kezdeményezésére életre való mozgalmat kezdeményez a *Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.* Mozgalmának az a vezető gondolata, hogy miután az ország férfi-közönsége a harctéren teljesíti a kötelességét, az asszonyra hárul a föld megmunkálásának a kötelessége. Az asszony hazafias készséggel teljesíti is ezt a kötelességét, ha viszont a társadalom addig, a míg ő verejtékes munkáját végzi, gondoskodik a gyermekei felügyeletéről, hogy azok föl ne gyútsák a házat s pusztulás veszedelmébe ne ejsék a községet. A F. M. K. E. elnöksége mindjárt a kérdés megoldásának is megadja a kulcsát, amikor fölveti az eszmét, hogy a míg a családanyák mindnyájunk kenyéréért munkában állanak, azokban a községekben, ahol óvodák nincsenek, gyűjtsék össze a gyermekeket (például a májustól-októberig szünetet tartó iskolákban) és tartsák őket reggeltől-estig felü-

gyelet alatt, a míg az anyjuk haza nem tér a munkából és át nem veheti ismét a gyermekeket. Az iskolát mindenesetre ingyen engedi át erre az istenes célra az állam, a község vagy a felekezet. A felügyeletet szintén ingyenesen elvállalná a község intelligenciája fölváltva vagy az iskolai szünetet élvező tanító vagy tanítónő, legrosszabb esetben pedig a község előregedeit és munkaképtelen lakosságát. Az intelligencia végezné a gyermekek szellemi és lelki vezetését, a község öreg és munkaképtelen lakossága pedig a gyermekek személyi (tisztassági stb.) gondozását. Elelmezést pedig szívesen ad a gyermekeknek az anyjuk vagy a hozzátartozók vagy pedig a község melegsívű lakossága, amelynek bizonyára mindig lesz egy-egy kanálka levegy vagy főzeléke a szegényebb gyermekek számára. A F. M. K. E. elnöksége már meg is kereste a működési területéhez tartozó vármegyék egyházi és politikai hatóságait, a felvidéki püspököket, főispánokat és alispánokat, hogy hatóságaik területén lehetőleg sürgősen szervezzék meg ezeket a háborus gyermekertjeit, amelyek a *társadalom minden újabb megerhetetése nélkül,* megadják a családanyának a lehetőséget, hogy a harctéren küzdő férfiak helyett családjaiknak és mindnyájunknak a a megélhetés főfeltételeit megszerezhessék. A F. M. K. E. elnöksége megtiszteltetésnek venné, ha ezt a tervét a testvér közművelődési egyesületek s működési területén kívül álló vármegyék egyházi és politikai hatóságai is magukévá tennék.

Albán ipar és kereskedelem.

Rendszeres iparról Albániában nem beszélhetünk. Évenként 30—35.000 q-t tevő aszfalt és bitument termelnek. A szemeni, durazói és kávájai járásköbbsen tengeri sót termelnek. Találunk egy pár kis gőzmalom Válonában, vízmalmokat Bérát környékén, egyháznál olajmalom Váloná, Prevéza és Szkutári körül, két szappangyárat (Jánina és Szkutáriban). Készítenek szőnyegeket is gyapjuból. Ottan termelt, vagy importált gubókából selyemszövetet készítenek női ingekhez. Szkutáriban van egy egész városrész, (tabákos), ahol kizárólag börcserzéssel foglalkoznak, a Drin-folyó vizének felhasználásával. Mátia területben háziiparosok a löporegyedárúság ellenére csempészett salétromból löport készítenek. Szkutáriban azelőtt sok paszomány, selyem és gyapjúszinór készült a Boszniában és Makedóniában divó népviselethez. Szkutári vezérserepet jártott a selyemfonásból és még ma is több száz helyen foglalkoznak vele. Ugyszólván az egész Balkánt kezében tartotta, de a szalóniki—mitrovicai vasut, valamint a többi vonalak kiépítése károsította Szkutári közvetítő kereskedelmét. Ma Durazó, Váloná, Úszküb és Szalóniki közt oszlik meg a selyemkereskedés. A selyemfonással majdnem kizárólag mohamedánok foglalkoznak. Foglalkoznak Szkutáriban csipkeveréssel is, ami valószínűleg velencei hatás, aminthogy az albán műipari tárgyaknál az olasz befolyást általában tapasztalhatjuk. Nevezetes cikk a kecskebőről készült bekecs, mellyel minden

NYILATKOZAT: „MODIANO clubspecialité“ (antinicotin)

Sajnálattal tudatom a T. Cigaretázó urakkal, hogy a gyár az anyagok folytonos drágulása folytán kénytelen volt a hüvelyek árat felemelni.

Mihelyt a viszonyok megengedik ismét lefogja az árat szállítani, mint azt már más esetben is megtette.

A sodorni való clubspecialité papírnak ára 12 fillér.

Halász Ferencz, a Modiano-gyár vezérképviselője.

hajós, aki Durazzóban, vagy Giovanni di Méduában megfordul, ellátja magát. Most már gyapjúból csinálnak paszományt díbrai és monasztír vevők számára, mert a selyemtenyészés tönkretent.

A kereskedelem a városokra szorítkozik. Északabban Szkutari és Durazzo bonyolítja le a legnagyobb forgalmat. Különösen Durazzo fontos úgy a ki, mint a bevétel szempontjából. Sok kereskedő van itt és ezek általában összeköttetésben állnak a külföldi cégekkel. Durazzóban a hitelzés nincs szokásban. A durazzói kereskedő megszokta a készpénzfizetést. Ellentétben a durazzói kereskedelmi szokással, a szkutári piacon meg majdnem kizárólag hitelüzletet kötnék. Miután azonban az ottani cégeknek csak igen kis része hitel- és fizetéképés, igen ajánlatos az előzetes információk beszerzése. A kamatláb 8-10%-szokott lenni, ha a biztosíték ingatlanban, vagy kezességgel nyújtatik; különben 12-15%. Mindazonáltal számos cég van, melyeknek kereskedői hirmese és fizetési képessége minden kétség felül áll. Néhány év óta letelepedett Szkutári városába Patak Gusztáv magyar kereskedő, ki az ottani helyi viszonyokat alaposan ismeri és szívesen áll a magyar kivitel- cégek rendelkezésére. Patak, a budapesti Keleti Akadémia végzett hallgatója, lelkiismeretes pontossággal végzi a rábizottakat. Megbízható, jó összeköttetései vannak Montenegróval is.

Az albán tőke a személyi biztonság hiánya alatt szenvedett, az albán hitel meg a bankok hiányán. Bankok vagy váltóüzletek nem voltak, tehát inkasszónál sem voltak igénybe vehetők. Az osztrák posta közvetítését kellett igénybe venni, melynek Szkutáriban, Prévészában, Durazzóban, Valonában, San, Giovanni di Méduában és Janinában voltak állomásai. Ez állomásokra a cheque forgalmat bevezették a szkutári üzletfeleknek és ezeket figyelemzették, hogy a cheque felhasználásával fizethetnek s hogy az átutalás ingyenes.

Albánia gazdasági elmaradottságának fő oka, hogy nehéz a közlekedés.

A kereskedelem fejlettségének további baja abban rejlett, hogy nem voltak bankok, melyek kedvező feltételek mellett hitelt nyújtottak volna. A kölcsönzővő kénytelen volt uzoráshoz fordulni, akik legjobb esetben 15%-ra adtak kölcsönt. A váltóhitel gyakorisága ellenére is a számlatitkos üzlet ismeretlen. A váltóhitelt személyes képesség mellett adnak. Az elfogadó rendszerint kiköti, hogy a váltót ne forgassák, mert olyan kereskedőnek, akinek neve, mint elfogadó gyakran fordul elő váltókon, ott nincs jó híre. Pénzváltással egynehány száráf foglalkozik a bazárban.

Albánia a legsűrűbb kereskedelmi összeköttetést úgy a behozatal, mint a kivitel tekintetében Ausztriával tartja fenn. Utána Törökország következik a forgalomnak mintegy 30%-ával és Olaszország annak 12-13%-ával. Ezzel szemben az Albán kivitelben Olaszország a második helyre került Törökország elé.

Olaszország az utóbbi években erélyesen szervezte a versenyt Albán kereskedelmi piacain és ugyancsak mellénk, sőt egyik-másik cikkben elénk jutott. A török-olasz háború alatt visszaszorultak az olaszok Albániából, de az 1912. és 13-iki Balkán-háború alatt visszafoglalták az elvesztett területet.

Háborús hírességek.

Erich v. Falkenhayn tábornok.

A megbetegedett Moltke tábornok utódjával Falkenhayn tábornokot nevezte ki — ennek idején — Vilmos császár a német vezérkar főnökévé, tekintve, hogy Moltke betegeskedése alatt is ő végezte a munkakört. 1861-ben született Belschau városában, így tehát ma 55 éves. Telsi és általában egészségi állapota után ítélve még sokáig viselheti a díszes tisztséget és diadalra vezetheti a több milliós dicső német hadsereget. A Falkenhayn család ősrégi eredetű és az ausztriai hasonló nevű grófi családdal szoros rokonságban vannak. Falkenhayn atya fiatalabb éveiben jogi tudományokkal foglalkozott, azonban nősülése után birtokainak vezetését vette kezébe. Elsőrangú gazdálkodó volt, úgy hogy Belschau birtokaiból valóságos mintá gazdaságot csinált. Mindkét fiából tisztet nevelt. Jenő nevű

idősebbik fia szintén szép kariert ért el; mint lovassági tábornok egy divíziónak volt a parancsnoka. A fiatalabbik fia, Erich volt. Ő mint fiatal tiszt rendkívül megkedveltette magát felebbvalóival és csakhamar adjutánsa lett ezredesnek. Nemcsak előjárói, hanem a katonák is rendkívül szerették, tekintve, hogy a németeket annyira jellemző erős pedantéria egyáltalában nem volt tulajdonsága, modorában volt valami könnyedség, ami ugylátszik a kissé nehézkes németeknek is tetszik. Mint százados kiment Kinába, hogy ott oktató tiszt lehessen. Néhány év múlva visszatért hazájába, hol rövid idő múlva kinevezték őrnagynak és a vezérkarhoz osztották be. Falkenhayn csakhamar kitűnően bizonyíthatja a képességeit. Kiűtött a kínai boxer lázadás és a pekingi német nagykövetet, Kettlert legyilkolták a lázadók.

A választás reá esett és mint a kínai expedíció vezetője, immár másodszor is Kinába ment, hogy feladatát teljesíthesse. Minden kérdést kitűnően oldott meg és számtalanszor tanujelét adta hidegvérűségének, okos és nyílt gondolkodásának. Munkájának befejezése után is Kinában maradt egészen 1906. év végéig. Hazatérésekor kinevezték soron kívül alezredesnek, majd ezredesnek. 1912-ben vezérör-

nagy kinevezése után a német császár rábízta egész birodalmának katonai vezetését és kinevezte hadügyminiszternek. Falkenhayn természetesen örömmel fogadta el a neki kijelölt fáradságos hivatalt, mert e helyen még jobban bebizonyíthatja és érvényesíthette tudását. És e magas polcon, nemcsak mint katona állta meg a helyét, hanem mint elsőrangú diplomata is általános elismerésben részesült. Sok barátot és természetesen még több politikai ellenséget szerzett exponált állásában. Ellenségeinek fábra azonban mindinkább csökken, mert észrevették rajta, hogy mielőtt valamilyen hozzákezd, alaposan áttanulmányozza a kérdéses ügyet és hogy nem az ember, akit helyes argumentumokkal nem lehetne meggyőzni esetleges ferde véleményéről, vagy eszelekedetéről. Neki köszönheti Németország a kének ellen behozott szigorú törvényt (Spionagegesetz), melynek csak ma láthatják be óriási jelentőségét. Falkenhayn ma már Németországban óriási népszerűségnek örvend és az utca közönsége is megjelenni valahányszor megpillantja az utcán a nagyszerű vezérkari főnököt. Tagadhatatlan, hogy a német hadsereg diadalainak nagy részét Falkenhaynnak köszönheti.

Papirzsineg

kenderfonalat, spárgát és kötelet teljesen pótol. Jó, erős és oicsó. Minden vastagságban azonnal szállítható pécsi raktárunkból. Kívánatra minták és árajánlatot vágott szákszinegről is.

Fehér superior

csomagoló papir, legjobb minőségű, 40, 50 és 60 kg-os 63×90, 100 és 120 kilogrammos 90×126 nagyságban pécsi raktárunkból azonnal szállítható. Előnyös árak.

Pécsi Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaság áruosztálya Pécsen.

Mars mint keresztapa.

A háború alatt született gyermekeknek (ugynevezett hadgyerekek) a keresztnevéük fogja elárulni, hogy Mars, a görög mythologia háborúistene volt a keresztapjuk. Németországban igen gyakori az eset, hogy az újonnan érkezettek igen különös keresztnevet kapnak, például Hindenburg, Hindenburg, avagy Zepelin, Zeppeline, Tannenberg, Warschau, Belgrad, Vilna, Longwy stb.

Egy kisleányka, aki 1914. augusztus elsején született, vagyis a németek mobilizációjának első napján. A szent kereszttségben a Mobilia nevet kapta. Remélhetőleg a leányka nem lesz nagyon szótartó a Rigoletto híres áriájához „Donne e mobile” kezdetű Verdi dallamhoz, mely kitűnő magyar fordításban így hangzik: „Az asszony ingatag.”

Leggyakoribb a népszerű és dicső hadvezér, Hindenburg után való elnevezés; még pedig Hindenburg, Hindenburg, vagy Hindenburgia. Hasonló esetet észlelhetni az 1870/71-es porosz-francia háború után. Ma is élnek még egyes asszonyok, kiket Sedániának neveznek. A híres sedáni ütközet napján születtek, vagy legalább is abban az évben és így megvan ennek a dívatnak az a rossz tulajdonsága, hogy mindenki tudja, milyen korai az ilyen név viselője.

A német 5. vadászászlóalj markotányosnőjének a sedáni ütközet napján kisfia született. A zászlóalj parancsnoka egy ezredes volt a keresztapa és a regemenspater a Sedán névre keresztelte. A kisfiu neveltetéséről mindvégig a zászlóalj gondoskodott, a katonai szolgálat után, melyet természetesen az ötös vadászoknál töltött le, hivatalko lett. Még ma is él Németországban egy hölgy, akit Blücherine Viktorine Achzeinhundertdreizehn Schmidt-nek hívnak. Ez igazán paratlan eset, hogy valakinek évszám legyen a keresztneve. Ugyancsak az 1813. évben egy földművesnek ikrei születtek és a boldog apa az egyiket Kanonie a másikat Bombardine nevezette.

Séta a gyakorlótéren.

Bevonultak a vén legények és a deséshaju öreg emberek fiatal rekrutákká változtak át. Nemcsak azért, mert magukra vették a katonaruhát, amely eddig leginkább csak fiatal testek takarója volt, nemcsak külsőleg váltak fiatalokká az öreg katonák, hanem lélekben is.

Alig tíz százalék az olyan ember, aki nem volt katona, a többi mint katonaisélt ember. Most hónapok, akiknek magyar kommandó szerint kell igazodniuk, de régebben kevés szolgálat közülök a honvédségnél. Van, aki huszár volt, közös baka, pionir, tüzér, szanitéc és bizony nem nagyon értik a magyar vezényszót.

Törzsgyökeres magyar emberek zavarnak, amikor „balra át”-ot vezényel a szakaszvezető. A „links um”, „balra át”-ot, a „rechts um”, „jobbra át”-ot jelent, magyarázza a szakaszvezető.

— Ühüm — mondja az egyik megértően — azután megcsóválja a fejét:

— Nehéz dolog ez a magyar kommandó! Felolvassák az öregek nevét. Minden név után hangos kiáltás hallatszik ki a sorból: — Hier!

A szakaszvezető rövidesen megunt a sok „hier”-t s felvilágosította a rekrutákat, hogy most magyar világ van és hogy a „hier” helyett „jelen”-t mondanak az emberek.

Szép ez a mi magyar nyelvünk, de azért az öreg magyarok a felvilágosítás után is csak „hier”-rel jelentkeztek.

Az alistszék már rájötték arra az oktatási módra, amely az öregekkel szemben legtöbb sikerrel kecsegett. Mielőtt valamit vezénylőnek, előbb megmagyarázák, hogy a vezényszót németül hogy hívják.

— Hát ide hallgassanak, — mondja a szakaszvezető — most azt vezényelem, hogy „hátra arc.” Ez azt jelenti, hogy „kert euch”!

Az öreg hónapok megértően bólogtattak a szakaszvezető oktató szavaira. Fürkésző szemmel várták a vezényszót és öreg testük neki készült a lendületnek.

A vezényszó elhangzott:

— Hátra arc!

A két sor megfordult mintha dróton rángatták volna. A nagy, kiszolgált bakancsok egyszerre csapódottak össze és öröm volt nézni a lendület frissességét. A fiatal szakaszvezető mosolygott és büszkén intett oda a mellette álló káplárnak. Mintha ezt mondaná:

— Látod? Ezek aztán a jó rekruták.

A káplár kifogásolta a fordulást. Egy pár öreg katonához odament:

— Kend nem jól csinálta. Nem jobb felé kell fordulni, ha hátra arcot vezényelnek, hanem bal felé!

— Én már ezt így tanultam a huszárok-mál, — mondja az egyik öreg — ki a fene hitte, hogy még baka is lesz beütem?

Nagyt nevetett a sor és csinálta tovább a gyakorlatokat.

Meghívó!

A cs. és kir. 6. gyalogezred által f. évi március 12-én a Makaróni Kioszkban rendezendő bűti táncmulatására, mely a tisztelt újvidéki Hölgyeket, vöröskeresztes ápolónőket köztümben, az eddigi otthon deckungoló Urakat pedig új tábori zöld egyruhában — tisztelt meghívja a rendezőszék.

Műsor:

1. Nyitány. Előadják a 15-ös tarackok.
2. Prólóg. Elmondja a 21-es ur.
3. Szavalt. Előadja a 7-es és 8-as „Juci öngyűség”
4. Egyveleg az összes ágyuk és fegyverek közreműködésével.
5. Gepfegyver keringő. Járják a bersaglieré-k.
6. Repülőgép kettős. (Friss, élvezetes.)
7. Bombaverseny. Ropogós.
8. Sikfutás. Előadják a napolyi lazzaronik.
9. G-Moll ária. Eneklí 30 és feles ur.
10. Olasz jajtás Szereplők a szicíliai brigantik.
11. Csárdás kivilágos virradig.
12. Zárinduló, előadja a 24-es, kiséri 42-es ur. Kitiűnő ételekről és italokról gondoskodva van! Szabad bemenet! Éjjel tüzijáték!!!

Főrendező: Örmester ur Rettenetes.

Rendezők: Zugsführer ur Ordító és Pokróc.

Pénztárnok: Káplár ur Bagó.

Ellenőr: Frájer ur Borzasztó.

Jegyzedők: Infanteriszt Nemozogj és Csutak.

Felülfizetések köszönettel fogadtnak és az éhező olaszok közt elosztatnak.

HIREK.

Márciusi ünnepély. A Magyar Kaszinó és az újvidéki középfokú magyar iskolák március 15-ét a mai háborus viszonyok miatt ugyan szerény, de azért méltó módon ünneplik meg. Március 15-én d. e. 10 órakor az összes templomokban istentisztelet lesz, utána hazafias ünnepély a Grand Hotel Mayer Vigadó termében. Az ünnepi beszédet Horváth Lajos ref. s. lelkész mondja.

Gyász. Erdemes, derék polgártársunk Bachrach Samu nagykereskedő 75 éves korában, hosszú szenvedéses betegség után pénteken d. u. jobblétre szenderült. Bachrach Lajos és Miksa nagykereskedők és Kassovitz Pálné szül. Bachrach Angéla atyjukat gyászolják a boldogultban. Az öreg ur általános közízszerletben részesült. Halálsete a nagy számú rokonságot és ismerősöket, üzletfeleit mélyen megrendítette.

Schmolka Mór, az újvidéki szappangyárnak hosszú éveken át volt erdemes és lelkiismeretes tisztviselője e hó 10-én hosszas betegség után meghalt. Halálát családjá és sok tisztelője gyászolja.

Fekete himlő Ujvidéken. A városi orvosi hivatal közhírré teszi: a héten 3 hólyagos (fekete) himlő megbetegedés történt polgári lakosságunk köréből és egy eset himlő gyanúja miatt megfigyelés alatt áll. Dacára az ismételt felszólításoknak, a közönség köréből igen kevesen jelentkeznek önként ujjaloltásra. Eddig leginkább városi alkalmazottak, hivatalnokok oltatták meg magukat, a köznép az oltástól teljesen távol maradt. Felkérjük a

tanítókat, lelkészeket, hogy a nép körében az oltás szükségességét hangoztassák, mert ha a közönség közzéne tovább is így tart, kénytelen lesz a városi orvosi hivatal az általános kötelező beoltás elrendelését kérni a beüjgyminisztériumtól. Az oltás a városi orvosi hivatalban a hivatalos órák alatt (10—11, 4—5) díjtalan.

Az eltűnt katonák felkutatása Ujvidék város kerületében befejeztett. A rendőrfőkapitány utasítása szerint Matheis Lajos szakaszvezető 1721 q 37 kg. buzát talált, mely nem volt bejelentve. A polgármester hivatalosan megvizsgálta a 75 személynél talált gabonát és minden esetben szigorúan és igazságosan mérlegeli ezeket. Tehát, hogy mennyiben képeznek ezen esetek kihágást, azt a vizsgálat eredménye fogja bebizonyítani. Minden esetben a rendőri közeg elég buzgó és fáradságos munkát végzett.

Vasárnapi munkaszünet. Ott ahol lehetséges térjünk vissza a normális élethez. Tartuk be a vasárnapi munkaszünetet, mert ezt megtarthatjuk, csak egy kis emberség kell hozzá. A háború tartamára ugyan kivételesen megüti a hatóság, hogy az üzletek vasárnap is nyitva maradhattak, de ez főleg oly közönségekre vonatkozott, ahol a katonaság szükségletét kellett állandóan készletben tartani. Azonban ma már a viszonyok úgy alakultak, hogy a vasárnapi munkaszünetet be lehet tartani és az emberi érzelmeink is mellette érvel.

Figyelmeztetés. Az újvidéki rendőrség figyelmezteti a járművek tulajdonosait, hogy járműveiken éjjel égő lámpát helyezzenek el.

Vöröskeresztes adományok. Dr. Szántó Aladár, a hivatalában felállított perselyben: 139:90 K. A „Trandafil” perselyben: 30:97 K. Tatics Józsefné 40 f. Hajós Miklósné 40 f. Török Lajosné 1 K. Kaszt Katalin 40 f. Fábrián Gyuláné 1 K. Brnyak Verona 30 f. Kiss Lajosné 40 f. Tóth Verona 2 K. Egner Julia 2 K. N. N. 60 f. Wagner Antal 1 K. Csorko Ferenc 60 f. Kovács Jánosné 30 f. Peterka Jánosné 60 f. Hendinger József 1 K. Elter Jánosné 1 K. Hoeskö Dávid 40 f. Zsika Jánosné 20 f. Trabak Pálné 1 K. Dincsik Julianna 1 K. Hermann Irén 40 f. Puschiér 2 K. Mátics Dusánné 1 K. Bajaula Zsóka 1 K. Prersburger Gáborné 60 f. Spitzer Nándorné 1 K. Zesztrián Dusánné 30 f. Balog Gáborné 1 K. Lackovics András 1 K. Kovács János 20 f. Horváth Lajos 2 K. Jibula Jánosné 2 K.

(Folytatjuk.)

Ellopott pénztárca. Borsity Antal 1915. november 6-án lefejtött és 800 koronát tartalmazó tárcáját a párnája alá tette. Penavín Antalné sz. Kampel Mária a tárcát elulajdonította, a pénzből 120 koronát elköltött és a többi előbb egy lisztes ládában, majd később a kertben egy fa tövében elrejtette, ahol a csendőrök megtalálták. Ezért a kir. törvényszék egy havi fogságra ítélté vádlottat. Az ítélet ellen a vádlott felebbezett, de terhére felebbezett a kir. ügyész is.

Megtartják az újvidéki országos vásárt. Március hó 18 és 19 napján a háború kitörése óta első alkalommal lesz városunkban az állatvásár megtartva.

Rüh-kor Fülöp György Kinizsi utca 9 sz. Fülöp Illés Hunyadi utca 30 sz. a. lakók lovain rüh-kor állapotot meg, a hatóság az előírt ovó és elfojtó intézkedéseket fogantatította. Ez alkalomból, a lótulajdonosok figyelmét felhívjuk, hogy a rüh-kor és más betegségek fellépését a rendőrségnél annál is inkább pontosan jelentésük be, mert egy újabb kiadott földművelésügyi miniszteri rendelet értelmében a betegségek be nem jelentését a legszigorúbban fogják büntetni.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur közli, hogy a hadiszolgálatokról szóló 1912:LVIII. t. c. alapján személyes szolgálatokra igénybe vett szolgálatból elbocsátott egyének közül, — azon a címen, hogy a szolgálat alatt szenvedett sérülés vagy az aközben szerzett betegség miatt, állítólag keresetképtelenné váltak, — számosan kérvényt nyújtottak be hozzá aziránt, hogy állandó ellátásban részesítesse nek. Tájékoztás végett közli a miniszter ur, hogy az ilyen kérelmek elbirálása céljából mindazoknak, a kik a személyes szolgálat

teljesítése közben szerzett fogyatkozás következtében keresetképtelenné váltak és ebből kifolyólag állandó ellátásra igényt támasztanak, ez iránti kérvényüket, a fogyatkozást feltűntető, annak a személyes szolgálat közben történt keletkezését megállapító és a keresetképtelenséget igazoló orvosi bizonyítvánnyal felszerelve a tartózkodási helyük szerint illetékes, községi előjáróság utján a járási tisztviselőhöz illetőleg város polgármesteréhez, kell benyújtaniok.

Eltűnt katonák nyomozása: A cs. és kir. közös hadügyminiszterium, a magyar kir. honvédelmi miniszter és a Magyar Vörös Kereszt Egylet hozzájárulásával és támogatásával a budapesti „Tudósító Iroda” mult év december óta „Katonanyomozó-Jegyzék” címmel lapot ad ki, amely kizárólag az eltűnt katonák felkutatását célozza s a kutatás sikerességének előmozdítására sok kereset katoná arcképet is közli. A lap — melynek élén gróf Batthyány Lajos és gróf Hadik-Barkóczy Endre főmegbízottak állanak — havonként kétszer jelenik meg legalább 15.000 példányban és az összes csapattesteknek a harctérre és a front mögött, az összes kórházaknak Magyarországon és Ausztriában, valamint a hadifogságból hazatért rokkant katonáknak hivatalból ingyen küldetik meg. A lap felelős szerkesztője B. Virágh Géza. A kutatások közlési feltételei megduhatók a „Katonanyomozó-Jegyzék” szerkesztőségében és kiadóhivatalában (Budapest, IV., Váci-utca 38. emelet.)

A katonai ruházati cikkek készítésének díjszabását hatóságilag megállapították. Az érdekelt munkaadók és munkások erről részletes tájékoztást nyerhetnek a városi rendőrkapitányi hivatalban.

APOLLO mozgószínház !!

TÜZLAVINA

dráma 3 felvonásban.

Hermelin köpeny

vtjáték 3 felvonásban.

Fay-féle valódi Sodener-Ásványi Pastillák.

Utánzatokat utasítsunk vissza.

Világításhoz, gépek hajtásához és fűzéshez használjunk

Villamos áramot.

1-40

Közelebbi felvilágosítással és díjtalan költségvetés-sel készségesen szolgál az Ujvidéki Villamossági Részvénrtársaság.

Házelandás.

A Buza-tér 14. számú ház két utcára nyíló nagy telekkel, és évente 4144 K házbért hoz' kedvező feltételek mellett

eladó.

Bővebb felvilágosítást ad:

JOVANOVITS T. MILAN

8-10

Bercsényi Miklós utca 12. sz.

Nem kell mindig a divatnak hódolni, hanem tekintve a háborús viszonyokat, **izléselesen és olcsóbban kell a hölgyeknek öltözökönködniük.** Módot és alkalmat ad erre

SCHWEIGER ARANKA
divatterme

UJVIDÉK, (Ferenc-József tér 1. szám 1. em.)
hol minden szakmabavágó munkát elvállal, úgy szintén

G Y E R M E K R U H Á K
készítését is. A legizlésebb kivitel és az árak jutányossága által a t. hölgyközönség nagybecsű bizalmát kiérdemeli öhajjta. Szíves támogatást kér

teljes tisztelettel
Schweiger Aranka.

5-10

Csépléshez

gőzekéhez szerezze be sárgósen

szén és gépolaj

nyersolaj, benzín

szükségletét.

Azonnal szállítja:

Klár Andor és Tsa R. T.
DEBRECEN, Telefon 445.

Wachtl Imre

Első Ujvidéki Villamoserőre
Berendezett Gőzkemence
sütőházában

Petőfi utca 8. szám alatt, a nap bármely szakában, magánházak, háztartások részére:

kenyeret, pecsenyét vagy egyéb sütnivalót sütni lehet.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a nagybecsűt hölgyközönséget, hogy **Ujvidéken. II. Rákóczi Ferenc-út 8-10. sz. alatt** az udvarban **március 1-ére**

női kalap üzletemet.

Hivatkozva e szakmában éveken át át szerzett gazdag tapasztalataimra, biztos vagyok abban, hogy igen tisztelt vevőim legkényesebb igényeit is mindenkor ki fogom elégíteni.

Allandóan raktáron tartok legújabb divatú **női-, leányka- és gyermekkalapokat. Gyászkalapok 4 óra alatt** készíttetnek el. Elvállalok **átalakításokat** olcsó árban és gyorsan elkészítem azokat.

Az igen tisztelt hölgyközönség nagybecsű támogatását

4-5.

tisztelettel kéri
Mayer Berta.

Üzletmegnyitás.

A helybeli régi főgimnázium épületében Kossuth Lajos-utca 43. szám alatt bor, pálinka valamint **csemege kereskedés nyílt meg.**

Hungária

név alatt. — Bor, pezsgő, rum, tea, cognac, likör különlegességek kerülnek eladásra zárt palackokban valamint kicsinyben kimérve.

m. kir. Folyam- és Tengerhajózási R.-T.

Helyi hajójáratok
menetrendje 1916.

Vukovár—Ujvidék
között, vegyes szolgálatban **péntek** kivételével naponként.

Ervényes a hajózás megnyitásától további intézkedésig

Lefelé		Állomások	Felfelé	
ind.	400	Vukovár, vasút	érk.	650
"	410	Vukovár, város	"	635
"	450	. Bácsujlak*)	"	535d. u.
"	505	. Opatovac*)	"	510
"	530	. Dunabökény	"	430
"	555	. Saregrad	"	355
"	625	. Ilok	"	320
"	635	. Palánka	"	305
"	720	Susek-Koruska	"	155
"	730	Banostor	"	140
"	745	. Čerović	"	125
"	800	. Őfutak	"	110
"	810	. Beočin	"	100
"	845	. Ujvidék	ind.	1210

*) Ladik-állomás

* Az első menet 1916. márc. 5-én.

Egyelőre 10% február elsejétől

az áremelés, mert az összes zsiradékok, csomagolóanyagok, üveg stb. óriási mértékben drágultak. Az új detailárak Ausztriában és Magyarországon minden gyógyszerárban és drogeriában a következők:

Lysoform eredeti zöld üvegekben:

	100 gr.	250 gr.	500 gr.	1000 gr.
Kor.	1.—	2.—	3.50	5.50

Lysoform-szappan elegáns dobozokban darabonként K 1.60
Fodormenta-Lysoform szájvíz üvegenként K 1.60

Lysoform-készítményeket csakis eredeti csomagolásban ismert védjeggyel vásároljon!

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyár Ujpest.

Sokkal célszerűbb
ha a női pongyolát, teljes női gyermekruhát. kötényeket stb.

készen vásárolja

mintha a kelmét külön vásárolná.
Elég nagy, szép választék áll rendelkezésére

ALABURICS MÁRIA
üzletében,
SZÜCS-UTCA 30. SZÁM.

Hirdessen az
„Ujvidéki Napló“-ban.

Ujvidéki Városi

Jodosgyógyfürdő

alcalicus jodos gyógyforrás.

Modernül épült fürdőépületben jód, fangóiszap, mór, halleini sós és tengeri sósfürdők, szénsavas fürdők. Külön férfi és női osztállyal felszerelt hidegvízgyógyintézet — **Villamos gyógymódok.** Modernül berendezett gőzfürdő és kádfürdők. Csuz, köszvény, ischiász, ideg-betegségek, mindenféle női bajok, gümös csontbajok, vérbaj ellen. A fürdő télen fűthető szobákkal és folyósokkal van ellátva. Modern vendégszobák és étterem. **Téli kurára kiválóan alkalmas.** Állandó fürdőorvos; **dr. Vilt Vilmos.** Kimerítő tájékoztatást küld az igazgatóság.

Egész éven át nyitva.